

v evropské politice (25. 9. - 1. 10. 2017)

Událost týdne:

1. října se uskutečnilo referendum o nezávislosti Katalánska, v němž se podle mluvčího katalánské vlády vyslovilo asi 90 % voličů pro nezávislost na Španělsku. Volební účast se pohybovala kolem 42,3 %. Podle centrální vlády v Madridu bylo hlasování nezákonné, vláda se jej proto snažila již během týdne zmařit. Samotné referendum doprovázela řada násilností. Španělská civilní garda a policie blokovaly některé volební místnosti a zabavovaly hlasovací lístky a urny. Při konfrontaci s policií bylo zraněno kolem 850 osob. Postup policie vyvolal i zahraniční kritiku. Podle španělského premiéra Mariana Rajoye však bezpečnostní složky postupovaly pevně, klidně a v souladu s příkazem justice. Katalánsko vyzvalo k odpovídající reakci Evropskou unii. Katalánští separatisté požádali katalánskou vládu, aby kvůli násilnostem vyhlásila na 3. října generální stávku a aby přistoupila k vyhlášení nezávislosti na Španělsku. To přislíbila regionální vláda udělat do 48 hodin v případě, že se většina voličů vysloví pro nezávislost.

25. září oznámila předsedkyně německé protimigrační a protiislámské strany Alternativa pro Německo (AfD) Frauke Petryová, jež v parlamentních volbách o den dříve získala od voličů přímý mandát, že nechce být součástí parlamentní frakce své strany. Následující den oznámila společně se svým manželem, zemským šéfem AfD v Severním Porýní-Vesfálsku, Marcusem Pretzellem, že se chystají z AfD vystoupit. Rozhodnutí Petryové a Pretzella odráží vnitrostranické neshody, zejména pak jejich spory s volebními lídry AfD Alexanderem Gaulandem a Alicí Weidelovou, kteří patří k národoveckému, krajně pravicovému křídlu strany zaměřujícím se na migrační politiku. Sama Petryová se řadí spíše ke konzervativcům, kteří zpočátku požadovali zejména změnu politiky v eurozóně.

26. září představil francouzský prezident Emmanuel Macron sérii vlastních návrhů na reformu EU. Během projevu na pařížské univerzitě Sorbonně se vyslovil pro vznik vícerychlostní Evropy. Spolupráce na úrovni EU by dle něj měla být intenzivnější zejména v oblasti zahraniční politiky, bezpečnosti, obrany či justice. Za důležitou označil reformu unijní imigrační politiky, v jejímž rámci by měl vzniknout evropský azylový úřad či společná pohraniční stráž. Země eurozóny by dle Macrona měly mít jednotný rozpočet a ministra financí. V otázce reformy unijních institucí uvedl, že počet členů Evropské komise by se měl zredukovat na 15.

27. září oznámil ruský prezident Vladimir Putin, že Rusko ve stejný den dostalo mezinárodnímu závazku vyplývajícímu z úmluvy o zákazu chemických zbraní a tři roky před stanoveným termínem zničilo své poslední chemické zbraně. Dle Putina se jedná o „historickou událost“ a posun k „bezpečnějšímu světu“. Ke splnění závazku vyzval i další země včetně USA, které měly svůj chemický arzenál zlikvidovat do roku 2012. Termín však údajně kvůli nedostatku financí již třikrát odsunuly.

29. září se uskutečnil digitální summit EU v estonském Tallinnu, který se zaměřil na možnost zlepšení fungování státních správ i kybernetické bezpečnosti díky digitálním technologiím. Podle estonského premiéra Jüriho Ratase je potřebné investovat do infrastruktury, vědy a výzkumu, ale i do umělé inteligence a tzv. superpočítačů. Dodal, že členi EU chtějí do konce roku 2018 dokončit jednotný digitální trh. Země diskutovaly i otázku zdanění internetových firem v EU, které by dle Evropské komise měly odvádět daně ve státě, v němž vytvářejí zisk. Podle Ratase převládají sice v této otázce názorové rozdíly, došlo ale k vyjasnění postojů jednotlivých zemí.

29. září zadržela ruská policie v Moskvě opozičního předáka Alexeje Navalného za „výzvy k nepovoleným veřejným akcím“. Navalnyj se právě chtěl vydat na cestu do Nižního Novgorodu, kde se měl setkat se svými příznivci v rámci kampaně před prezidentskými volbami 2018. Podle úřadů by bylo setkání nezákonné. Opozice tvrdí, že úřady setkání nejprve povolily.

1. října zastřelila francouzská policie útočnicka, který napadl nožem a zabil dvě ženy na nádraží v jihofrancouzské Marseille. Na základě dostupných informací se zdá, že se jednalo o teroristický útok. Muž byl pravděpodobně tuniským občanem s kriminální minulostí.

Telegraficky

- Dne 29. září zvolila britská nacionalistická a euroskeptická Strana nezávislosti Spojeného království (UKIP) za svého předsedu bývalého vojáka Henryho Boltona. Za uplynulých deset měsíců je Bolton již pátým předsedou UKIP.

